

*hokimligi
maktabgacha va maktab ta'lifi
boshqarmasi*
*maktabgacha va
maktab ta'lifi bo'limi tasarrufidagi
—umumi o'rta ta'lim maktabi
ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi
ning
20__-20__-o'quv yili 10-11-sinf iqtidorli
o'quvchilar uchun
“YOSH TILSHUNOS”*

TO'GARAK HUJJATLARI

To‘garak a‘zolari haqida ma’lumot

№	Familiya ismi va sharifi	Tug‘ilgan sanasi	Sinfি	Manzili (to‘liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							

15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

“

”To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari

To‘garak rahbari

“_____” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari To‘garak rahbari _____

To 'garak rahbari _____

MMIBDO

**20__-20__-o‘quv yili iqtidorli o‘quvchilar uchun tuzilgan “Yosh tilshunos”
to‘garagining
ISH REJASI**

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Yozma nutqning to‘g‘riligi va me’yor			
2.	Nutqning aniqligi			
3.	Nutqning aniqligi va badiiy nutq			
4.	Nutqning mantiqiyligi			
5.	Mantiqiylik va grammatik vositalar			
6.	Mantiqiylik va matn kompozitsiyasi			
7.	Nutqning sofligi			
8.	Nutqning sofligi va badiiy nutq			
9.	Nutqning sofligi va badiiy nutq			
10.	Nutqning boyligi			
11.	Nutqning boyligini ta’minlovchi vositalar			
12.	Nutqning jo‘yaliligi			
13.	Jo‘yalilik va uslublar			
14.	Jo‘yalilik va uslublar			
15.	Nutqning ifodaliligi			
16.	Ifodalililik va ibora			
17.	Ifodalililik va ko‘chim			
18.	Ifodalililik va kinoya			
19.	Ifodalililik va o‘xshatishlar			
20.	Ifodalililik va o‘xshatishlar			
21.	Nutq madaniyati va nutq texnikasi			
22.	Nutq texnikasida urg‘u va to‘xtam (pauza)			
23.	Gapning ikkinchi darajali bo‘laklari yuzasidan			
24.	Gapning uyushiq bo‘laklari			
25.	Mumtoz matn va lug‘atlar bilan ishlash			
26.	Mumtoz matn va lug‘atlar bilan ishlash			
27.	Uyushiq bo‘lakli gaplarda umumlashtiruvchi so‘z va unda ohang hamda tinish belgilari			
28.	Matn va lug‘atlar bilan ishlash			
29.	Matn va lug‘atlar bilan ishlash			
30.	Ajratilgan bo‘lakli gaplar			
31.	Ajratilgan bo‘lakli gaplarda ohang va tinish belgilari			
32.	Kiritmalar			
33.	Ish qog‘ozlari ustida ishlash. bayonnomma			
34.	Ish qog‘ozlari ustida ishlash. bayonnomma			

Sana: “ ” 20 -yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

MAVZU: YOZMA NUTQNING TO‘G‘RILIGI VA ME‘YOR

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta`limiy: o‘quvchilarda og‘zaki va yozma nutqdan to‘g‘ri foydalanish ko‘nikmalarini shakllantirish;

Tarbiyaviy: Ona Vatanga muhabbat ruhida tarbiyalash hamda o‘quvchilarda milliy va umummadaniy kompetensiyasini shakllantirish; FK1

Rivojlantiruvchi: o‘quvchilarda og‘zaki va yozma nutqdan to‘g‘ri foydalanish ko‘nikmalarini rivojlantirish;

Mashg‘ulot jichozi: 11-sinf ona tili Mashg‘ulotligi, mavzuga oid ko‘rgazma va tarqatmalar

Mashg‘ulot uslubi: noan`anaviy,

Tashkiliy qism: o‘quvchilar bilan salomlashib davomatni aniqash , xonaning Mashg‘ulot jarayoniga tayyor ekanligini tekshirish;

Mashg‘ulot rejasи:

- 1.O‘tilgan mavzularni takrorlash;
- 2.Yangi mavzu haqida nazariy ma`lumotlar berish;
- 3.Yangi mavzuni mustahkamalash;
- 4.Uyga vazifa berish hamda vazifani tushuntirish;

O‘tilgan mavzuni takrorlash:

- 1.Adabiy tilning qanday shakllari bor?
- 2.O‘qituvchingiz yordamida til madaniyati va nutq madaniyati tushunchalarini izohlang.
3. Yozma nutqning to‘g‘rilik sifati ta‘minlanishi uchun qanday me‘yorlarga amal qilinishi zarur?
4. Imlo me‘yorlarining savodxonlikni ta‘minlashdagi o‘rn ni haqida nimalarni bilasiz?
5. Tinish belgilari me‘yorlarining nutqdagi o‘rnini izohlang.

Yangi mavzu bayoni:

Savol va topshiriqlarga javob bering.

- 1.Nutq odobi va nutq madaniyati tushunchalarini izohlang.
2. Nutq madaniyati fani qaysi fanlar bilan aloqador?
3. Nutqning to‘g‘riligi qanday me‘yorlar bilan belgilanadi?
4. Adabiy me‘yolarning nutq madaniyigini ta‘minlashdagi ahamiyatini tushuntirib bering.
5. Savodxonlik tushunchasini tavsiflang.
6. Til birliklari bilan ko‘rsatib bo‘lmaydigan turlicha fikriy munosabatlar hamda psixologik va intonatsion holatlarni ifodalashda nimalardan foydalilanildi?
7. So‘z yasalish me‘yorlari nima?
8. Talaffuz me‘yorlari-chi?

Yangi mavzuni mustahkalash:topshiriq.

Sh. Rahmatullayevning ≪ O‘zbek tilining izohli frazeologik lug‘ati ≫ dan olingan quyidagi iboralarining izohlarini esda tuting. Ular ishtirokida gaplar tuzing.

Ko‘ngliga qo‘l solinoq Eng yashirin fikr-o‘yini bilishga harakat qilmoq. *Varianti:* yuragiga qo‘l solmoq.

O‘xhashi: qo‘yniga qo‘l solinoq. Ko‘nglida kiri yo‘q Kek saqlamaydigan, g‘arazi yo‘q, begidir. *Varianti:* yuragida kiri yo‘q. *O‘xhashi:* ko‘ngli toza

Uyga vazifa:5-topshiriq.

Mashg‘ulot yakuni: o‘quvchilarning olgan baholarini tahlil qilish.

Mashg'ulotning maqsadi:

Ta'limiy: o'quvchilarda yozma nutqdan foydalanishda aniqlikka rioya qilish ko'nikmalarini shakllantirish;

Tarbiyaviy: Ona tabiatga muhabbat ruhida tarbiyalash hamda o'quvchilarda milliy va umummadaniy kompetensiyasini shakllantirish; FK1

Rivojlantiruvchi: o'quvchilarda yozma nutqdan foydalanishda aniqlikka rioya qilish ko'nikmalarini rivojlantirish;

Mashg'ulot jahozi: 11-sinf ona tili Mashg'ulotligi, mavzuga oid ko'rgazma va tarqatmalar

Mashg'ulot uslubi: aralash

Tashkiliy qism: o'quvchilar bilan salomlashib davomatni aniqash, xonaning Mashg'ulot jarayoniga tayyor ekanligini tekshirish;

Mashg'ulot rejasи:

- 1.O'tilgan mavzularni takrorlash;
- 2.Yangi mavzu haqida nazariy ma'lumotlar berish;
- 3.Yangi mavzuni mustahkamalash;
- 4.Uya vazifa berish hamda vazifani tushuntirish;

O'tilgan mavzuni takrorlash:

- 1.Nutq odobi va nutq madaniyati tushunchalarini izohlang.
2. Nutq madaniyati fani qaysi fanlar bilan aloqador?
3. Nutqning to'g'riliqi qanday me'yorlar bilan belgilanadi?
4. Adabiy me'yorlarning nutq madaniyigini ta'minlashdagi ahamiyatini tushuntirib bering.
5. Savodxonlik tushunchasini tavsiflang.

Yangi mavzu bayoni:

Nutqning aniqligi so'zning tildagi ma'nosiga tamomila muvofiq tarzda qo'llanishi, so'zning voqelikdagи o'zi ifodalayotgan narsa-hodisa bilan qat'iy mosligi asosida yuzaga keladigan kommunikativ sifatdir.

Tavsiflanayotgan voqelikni yaxshi bilish, tildagi so'z ma'holarini yetarli anglash, nutq mazmuniga e'tibor bilan qarash aniq nutq tuzish malakasining shakllanishi uchun imkon beradi. So'z ma'nosи, uning nozikliklarini yaxshi o'zlashtirmasdan turib, aniq nutq tuzib boimaydi. Masalan, *Avlodlar merosini o'rganamiz* jumlasida ifodalanmoqchi bo'lgan mazmun *avlod* so'zining leksik ma'nosiga to'g'ri kelmaydi. *Avlod* so'zi asli arabcha bo'lib (uning birlik shakli *valad*, ya'ni «*bola*» demakdir), o'zbek tilida «bir ota-bobidan tarqalgan nasi», «bir davrda tug'ilib o'sgan kishilar» kabi ma'nolarga ega. Gap meros haqida ketar ekan, *ajdod* so'zi qo'llanishi lozim edi, chunki u ham asli arabcha bo'lib, uning ma'nosи «ilgari o'gan nasl-nasab, ota-bobolar» demakdir. Shunga ko'ra, mazkur jumla *Ajdodlar merosini*

o'rganamiz shaklida tuzilishi kerak edi. Ko'rindiki, *avlod* so'zi tildagi leksik ma'nosiga muvofiq tarzda qollanmaganligi uchun nutqning aniqligiga putur yetgan. Ayni paytda aniq nutq tuzishda shakldosh, ma'nodosh, ko'p ma'noli so'zlar, paronimlar, so'zlarning uslubiy bo'yog'i kabiladagi ma'no o'ziga xosliklarini yaxshi tasavvur qilmoq zarur.

Yangi mavzuni mustahkalash: topshiriq.

Sh. Rahmatullayevning «O'zbek tilining izohli frazeologik lug'ati» dan olingan quyidagi iboralarning izohlarini esda tuting. Ular ishtirokida gaplar tuzing.

Yeti uxbab tushiga kirmaslik Mutlaqo o'ylamaslik, kutmaslik.

Yeti uxbab tushida ko'rmaslik Hech qachon ko'rmaslik.

Yuragi tars yorilib ketayozdi Sabr-chidami tugab, xunob bo'lib ketmoq.

Yuragi qoq yorila yozdi Sevinib, juda kuchli hayajonlanmoq.

Uya vazifa:34-mashq. Berilgan so'zlarning ma'nolarini izohlang, ularning biri o'rnida ikkinchisini qo'llash natijasida yuzaga keladigan noaniqliklami ko'rsatgan holda matn tuzing.

Tansiq — tanqis; o'qishli — o'qimishli.

Mashg'ulot yakuni: o'quvchilarning olgan baholarini tahlil qilish.

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta`limiy: o‘quvchilarida badiiy bo‘yoqlardan to‘g‘ri foydalanish ko‘nikmalarini shakllantirish;

Tarbiyaviy: o‘zidan kattalarni hurmat qilishga o‘rgatish hamda o‘quvchilarda axborot bilan ishlash kompetensiyasini shakllantirish; FK1

Rivojlantiruvchi: o‘quvchilarda yozma nutqdan foydalanishda aniqlikka riosa qilish ko‘nikmalarini rivojlantirish;

Mashg‘ulot jahozi: 11-sinf ona tili Mashg‘ulotligi, mavzuga oid ko‘rgazma va tarqatmalar

Mashg‘ulot uslubi: aralash

Tashkiliy qism: o‘quvchilar bilan salomlashib davomatni aniqash, xonaning Mashg‘ulot jarayoniga tayyor ekanligini tekshirish;

Mashg‘ulot rejasи:

- 1.O‘tilgan mavzularni takrorlash;
- 2.Yangi mavzu haqida nazariy ma`lumotlar berish;
- 3.Yangi mavzuni mustahkamalash;
- 4.Uya vazifa berish hamda vazifani tushuntirish;

O‘tilgan mavzuni takrorlash:

- 1.Nutqning aniqlik sifatini tavsiflang.
- 2.Aniqlik sifatining muloqotdagi o‘rnini qanday baholaysiz?
- 3.Shakldosh so‘zlar va aniq nutq munosabati haqidagi fikrlaringizni bayon qiling.
- 4.Ma’nodosh so‘zlarning o‘ziga xosliklarini bilish zaruriyati haqida gapiring.
- 5.Nutqning aniqligi va uslubiy bo‘yoq munosabati haqida so‘zlang.

Yangi mavzu bayoni:

Aniqlik sifati badiiy nutqda o‘ziga xos tarzda namoyon bo‘ladi, chunki badiiy asar, ma’lumki, badiiy tafakkur mahsulidir. Badiiy nutqda obrazlilik asosiy boiganligi uchun so‘z ma’nosidagi siljishlar, ko‘chishlar ko‘p kuzatiladi. So‘z va u ifodalagan predmet o‘rtasidagi mutanosiblik badiiy nutqda ko‘pincha ochiq va to‘g‘ridan to ‘g‘ri bo‘lmaydi. Badiiy nutqning asosiy vazifasi estetik ta ’sir etishdan iboratligi uchun so‘zning turlicha qo‘llanishi, tovlanishi, turlanishi, xilma-xil ma’nolarni ustiga olishiga keng imkoniyat yaratadi. Badiiy nutqda so‘zlar o ‘z va hatto ko‘chma ma’nolaridan tashqari ham o‘ziga xos yangidan yangi ma’no qirralarini kasb etishi va. shu tarzda badiiy tasvirning yanada aniqligini ta ’minlashi mumkin. Masalan, *Miryoqub g‘ururining kaltaklanishidan kelgan bir zaharxanda bilan kuldī, injener esa burungi kular yuzini ham no ‘qtalab oldi* (Choipon, «Kecha va kunduz») gapidagi g ‘ururining kaltaklanishi va kular yuzini no ‘qtalamoq birikmalarida kaltaklanishi va n o ‘qtalamoq so‘zleri kasb etgan ma’no nozikliklari («g‘ururni azobli darajada poymol qilish», «keskin va tamoman to ‘xtatmoq») bilan matnga

ham aniqlik, ham ta’sirchanlik baxsh etgan. Oddiy nutqda *Qor yonadi* deyilsa, nutqning aniqligi buzilgan bo‘ladi. Chunki qor — yonmaydigan narsa. Ammo *Qalovini topsang, qor yonar* degan maqolda, ya’ni badiiy nutqda fikr go‘zal, obrazli va mubolag‘ali ifodalangan. Bunday holatda nutq aniqligining buzilishi haqida gap ham bo‘lishi mumkin emas.

Yangi mavzuni mustahkalash:topshiriq.

Sh. Rahmatullayevning «O‘zbek tilining izohli frazeologik lug‘ati» dan olingan quyidagi iboralarning izohlarini esda tuting. Ular ishtirokida gaplar tuzing.

Mazasi qochdi 1. Sog‘lig‘i yomonlashdi. *Varianti*: mazasini qochirmoq. *O‘xhashi*: tobi qochdi. 2. Biror ish yomonlashdi, inqirozga yuz tutdi. *Ma ‘nodoshi*: mazasi ketdi. Mum tishlamoq mutlaqo gapirmaslik, suhbatda mutlaqo qatnashmaslik. *Ma ‘nodoshi*: og‘ziga tolqon solmoq; mog‘ziga qatiq ivitmoq.

O‘xhashi: «lom-mim» demadi; dami chiqmadi; damini chiqarmadi; og‘zini ochmadi.

Uya vazifa:38-mashq. Adabiyot Mashg‘ulotligidagi asarlardan yangi, farqli ma’noda namoyon bo‘lgan so‘zлари aniqlang. Ulaming nutqiy aniqlikka ko‘rsatayotgan ta’sirini baholang.

Mashg‘ulot yakuni: o‘quvchilarning olgan baholarini tahlil qilish.

Nutqning quyidagi kommunikativ sifatlari mavjud:

- ♦ Nutqning to‘g‘riligi;
- ♦ Nutqning aniqligi;
- ♦ Nutqning tozaligi;
- ♦ Nutqning ta’sirchanligi;
- ♦ Nutqning boyligi va rang-barangligi;
- ♦ Nutqning qisqaligi;
- ♦ Nutqning ifodaliligi;
- ♦ Nutqning maqsadga muvofiqligi;
- ♦ Nutqning mantiqiyligi.

veb-saytimiz: Zokirjon.com
Hujjat Word variantda beriladi.

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog‘lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so‘raladi. Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi

**Ona tili fanidan 10-11-sinf iqtidorli o‘quvchilarga
34 soatlari to‘garakni to‘liq holda olish uchun
telegramdan yozing.**

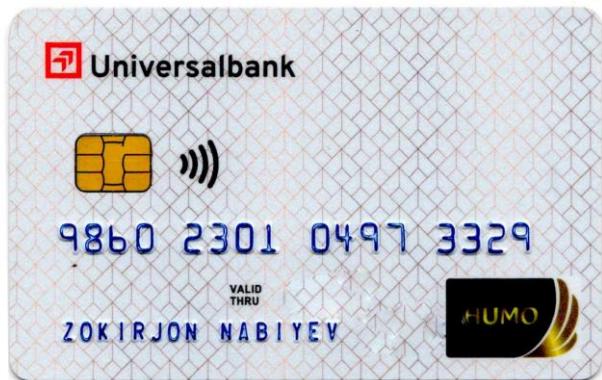

Narxi: 20 ming so‘m

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

**To‘lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#
Plastik egasi Nabiyev Zokirjon**

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To‘liq holda olganingizdan so‘ng:
Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng
yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga
joylamang.
Kanal va gruppalarga tarqatmang.

**OMONATGA
HIYONAT QILMANG.**